34644 - Tavaf’ta yapılan hatalar

Soru

Bazı insanlar, tavafın başlangıcında durup tavafa niyet ettiklerini görüyoruz, diğerleri ise Hacer-el esved’e varmak için çok şiddetli bir şekilde itişmektedir, hatta dövüşerek varmaya çalışıyorlar, bunların hakkında görüşünüz nedir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Bu tür hataları aşağıdaki şekillerde görmek mümkündür:

Birincisi:

Tavaf başlangıcında bazıları Hacer-el esved’e yönelerek “ Allah’ım ben yedi tur tavaf yapmaya niyet ettim” veya “ Allah’ım Hac için yedi tur tavaf etmeye niyet ettim”

Diye niyet ederler.

Şüphesiz tavaf için niyeti telaffuz etmek bidattır. Çünkü Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem böyle bir uygulamada bulunmamış ve ümmetine de bunu emretmedi. Her kim Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem’in yapmadığı şekilde ibadet ederse bidat işlemiş olur ve dinde olmayan bir şeyi katmıştır. Tavaf esnasında niyet etmek hata ve bidattır. Şer’i bakımından yanlış olduğu gibi akıl yönünden de yanlıştır. Niyet senin ile rabbin arasında olan bir şey olması itibarıyla niyete ne gerek var. Şüphesiz yüce Allah kalplerdeki niyetleri bilir. Allah senin bu tavafı yapacağını da biliyor. Madem ki Allah bunu biliyor yapacağın bir şeyi insanlara bildirmenin bir anlamı yoktur.

Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem tavaf ettiğinde böyle bir niyeti telaffuz etmemiştir. Sahabeler de tavaf ettiklerinde böyle bir niyeti telaffuz etmemişlerdir. Hatta diğer ibadetlerde de bunu yapmamışlar. Böylece böyle bir uygulama yanlış olur.

İkincisi:

Tavaf yapan bazı kişiler, Hacer el esved'e veya el Rukn el yemaniye dokunmak için çok şiddetli bir şekilde itişirler öyle ki hem kendisi hem de başkası eziyet görmektedir. Belki de itiştiği kişi kadın olabilir, şeytan onun kalbine bir şeyler fısıldar ve şehvete yönlendirebilir. Böylece bu mübarek yerde şeytana uymuş olur insan zayıf bir varlık olduğu için nefsine esir düşebilir böylece Allah'ın evinin önünde kötü bir duruma düşebilir. Nitekim kötü bir amel böyle bir yerde Allah katında büyük olur.

Hacer el esved'e veya el Rukn el yemaniye dokunmak için çok şiddetli bir şekilde itişmek meşru değildir. Bilakis istenilen şey sakin bir şekilde yürümektir. Dokunmak mümkün değilse işaret edilir.

El Rukn el Yemani ise Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem'in ona işaret ettğine dair rivayet bulunmamaktadır. Onu Hacer el esved'e kıyaslamak mümkün değildir. Çünkü Hacer el esved ondan daha üstündür.

Tavaf yapan kişi sükûnet içinde tavafını yapmalı ve yaptığı ibadetin önemini düşünerek hareket etmelidir. Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem şöyle dedi: "Tavaf, Safa ve Merve arasında Sa'y ve Cemre taşlaması ancak Allah'ın zikri için meşru kılınmıştır."

Üçüncüsü

Bazı insanlar, Hacer el esved'i öpmeden tavafın kabul edilmeyeceğini zannederler,

Hacer el esved'i öpmek tavafın geçerli olabilmesi için bir şart olduğuna inanırlar.

Hatta haccın ve umrenin geçerliliği için bir şart olduğuna inanırlar. Tabi ki bu yanlış bir anlayıştır. Hacer el esved'i sünnet olup müstakil bir sünnet değildir. Tavafın bir sünnetidir. Tavaf dışında sünnet olduğuna dair elimizde delil bulunmamaktadır. Bunun üzerine Hacer el esved'i öpmek sünnet olup vacip olmadığına göre, Hacer el esved'i öpmeyen kişi için tavafı eksiktir veya geçersizdir diyemeyiz. Bilakis tavafı tamamdır. Fazla kalabalık varsa işaret etmek dokunmaktan daha faziletli olur. Çünkü Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem bu şekilde yapardı. İnsan başkasına zarar vermemeyi ayrıca başkasından eziyet görmemesine riayet eder.

Şayet birisi şöyle bir soru sorarsa: tavaf alanı çok kalabalık olduğu anda itişerek gidip Hacer el esved'e dokunmak ve öpmek mi daha faziletli yoksa işaret etmek mi?

Cevap: faziletli olan işaret etmektir. Çünkü Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem'den gelen sünnet bu şekildedir. Şüphesiz en hayırlı metod Muhammed Sallallahu aleyhi vesellem'in metodudur.

Dördüncüsü:

Al Rukn el yemani'yi öpmek:

Şüphesiz al Rukn el yemani'yi öpmek Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem'den rivayet edilmemiştir. Bir ibadet Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem'ten rivayet edilmemişse bidat sayılır ve ibadet olarak kabul edilmez. Bunun üzerine Al Rukn el yemani'yi öpmek meşru değildir. Nitekim bu Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem'den rivayet edilmemiş olup sadece zayıf bir rivayette gelmiş buna dayanmak doğru değildir.

Beşincisi:

Bazı kişiler Hacer el esved'e veya al Rukn el yemani'ye dokunduğu zaman hafife alırcasına sol eliyle dokunur, şüphesiz bu da bir hatadır. Çünkü sağ el sol elden üstündür, sol el taharet alma ve temizlenme gibi işlerde kullanılır. Ancak saygı gösterme işlerinde sağ el kullanılmalıdır.

Altıncısı:

Bazı kişiler, Hacer el esved'e veya al Rukn el yemani'ye dokunmak ibadet amcacıyla değil de teberrük için olduğuna inanırlar. Bunun üzerine teberrük niyetiyle ellerini sürerler oysa bu amaca aykırı bir husustur. Çünkü amaç Hacer el esved'e dokunmak ve öpmek Allah'ı yüceltmektir. Bu nedenle Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem Hacer el esved'e el sürdüğü zaman "Allah'u ekber" derdi. Bundan amaç Allah'ı yüceltmek olduğuna bir işarettir.

Bu nedenle Müminlerin emiri Ömer bin Hattab Radiyallahu anhu Hacer el esved'e el sürdüğü zaman şöyle demiştir: "Vallahi senin bir taş olduğunu biliyorum, ne bir fayda ne de bir zarar verebilirsin. Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem'in seni öptüğünü görmemiş olsaydım seni

öpmezdim”

Söz konusu yanlış anlayıştan dolayı bazı kişiler küçük çocuğunu getirir Hacer el esved’e veya al Rukn el yemani’ye dokunur sonra çocuğuna el sürer. Şüphesiz bu da yanlış bir inançtır. Bilinmelidir ki bu taş ne fayda verir ne de zarar verir. Ona el sürmekten amaç Allah’ı yüceltmektir, Allah’ı zikretmek ise Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem’in izinden giderek yapılması gerekir.

Tüm bunlar ve benzer konular meşru olmayan şeyler olup bidat hükmündedir dahası yapan kişiye faydası yoktur. Ancak bunu yapan kişi cahil ise ve bunun bidat olacağını bilmiyorsa onun için Allah’tan af ve mağfiret dileriz. Şayet bunları yapan kişi bilerek yapar ve gevşek davranarak sormayı ihmal ediyorsa günahkar olur.

Yedincisi:

Bazı insanlar tavafın her turuna farklı bir dua tahsis eder, bu da Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem’den gelmeyen bidatlardandır. Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem her turu belirli bir dua ile özel kılmazdı. Aynı şekilde sahabeler de öyle yapmazlardı.

Bilinen şu ki Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem Hacer el esved ve al Rukn el yemani arasında şu duayı yapardı:

(ربنا آتنا في الدنيا حسنة وفي الآخرة حسنة وقنا عذاب النار)

“Allah’ım! bize hem dünyada hem ahirette iyilik ver ve bizi ateşin azabından koru”

Rasulullah Sallallahu aleyhi vesellem şöyle dedi: “Şüphesiz tavaf, Safa ve Merve arasında sa’y ve Cemreleri taşlamak Allah’ın zikri için meşru kılınmıştır”

Bize düşen görev hacı ve umrecilere şunu belirtmek gerekir: insan tavafta istediği duayı yapabilir, istediği zikri yapabilir.

Bu tür bidatlara düşmenin hükmü:

İnsanlar yaptıkları bu hatalarda:

Ya tam bir cehalet içerisinde olur kesinlikle bunun haram olduğu aklına gelmez, umarız bunun üzerine hiçbir yükümlülük yoktur.

Ya da bilgili ve insanları saptırmak için kasıtlı bir şekilde yapar bu kişi günahkar olup ona tabi olanların da günahını alır.

Veya cahil olup ilim ehline sormakta gevşek davranır. Bu kişi sormamasından dolayı günahkar olma ihtimali bulunmaktadır.

Tavafla ilgili değindiğimiz bu hataların düzeltilmesi için yüce Allah'ın Müslümanları hidayet etmesini dileriz.